

ПРОТИДІЯ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ США

Драний Валерій Вікторович, здобувач кафедри економічної безпеки НАВС

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, вчений секретар НАВС *Користін О.Є.*

Відповідно до Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму на період до 2015 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 190-р від 09.03.2011 необхідною умовою забезпечення ефективності протидії фінансуванню тероризму є розвиток та вдосконалення нормативно-правової бази у цій сфері з урахуванням міжнародного досвіду. Реалізація даного завдання неможлива без детального вивчення правових норм та інститутів законодавства зарубіжних країн.

Аналіз законодавства зарубіжних країн слід почати із законодавства тієї країни, яка сьогодні найчастіше піддається терористичним нападам – США. Нормативно-правова основа боротьби з тероризмом у США характеризується наявністю законодавчих актів двох рівнів: які діють на всій території США (загальнофедеральних) і які діють на території конкретного штату як самостійна система. При цьому правове регулювання протидії фінансуванню тероризму здійснюється виключно на федеральному рівні. Основними нормативними актами у даній сфері є: Акт про міжнародні надзвичайні економічні повноваження 1977 р.; Акт про боротьбу з тероризмом і ефективність смертної кари 1996 р.; Акт, який об'єднує і зміцнює Америку шляхом забезпечення відповідними засобами, необхідними для припинення і перешкоджання тероризму (далі – Акт патріота США).

Але не тільки зазначені акти встановлюють заходи запобігання фінансуванню тероризму. Цьому сприяє також встановлення кримінальної відповідальності за подібні діяння.

Питання кримінальної відповідальності за фінансування тероризму регламентуються положеннями Титулу 18 Зведення законів США, який фактично є загальнофедеральним кримінальним кодексом. Доречним буде зазначити, що відповідальність встановлена не лише за фінансування тероризму а й за інші види матеріальної підтримки терористів.

Об'єктивна сторона діяння, відповідальність за яке передбачена у § 2339А Титулу 18 Зведення законів США, являє собою криміналізовані окремі способи організації та співвиконавства вчинення федеральних злочинів, пов'язаних з тероризмом, відповідальність за які передбачена різними нормами Зведення законів США. До того ж кримінально караними визнається не тільки надання матеріальної підтримки або ресурсів, але й приховування джерела їх походження чи місцезнаходження.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого § 2339В Титулу 18 Зведення законів США, полягає в наданні матеріальної підтримки або ресурсів іноземній організації, визнаній терористичною у порядку, встановленому Актом про боротьбу з тероризмом та ефективності смертної кари, і включеної до переліку іноземних терористичних організацій. Зміст § 2339А і § 2339В дещо перекликаються.

До видів матеріальної підтримки та ресурсів по відношенню до злочинів, передбачених § 2339А і § 2339В Титулу 18 Зведення законів США, американський законодавець відносить надання будь-якого майна або надання будь-яких послуг, включаючи гроші або грошово-кредитні інструменти, цінні папери та фінансові послуги, надання житла, професійних консультацій, в тому числі навчання, надання підроблених

документів, засобів комунікації та обслуговування, зброї, вибухових речовин, персоналу і транспортних засобів, за винятком лікарських препаратів і релігійних матеріалів.

В Зведенні законів США, крім перерахованих вище ще одна норма встановлює відповідальність за подібні діяння. У § 2339С «Незаконні дії щодо фінансування тероризму» Титулу 18 Зведення законів США встановлена відповідальність за вчинення дій, передбачених Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу. Саме ця норма встановлює відповідальність безпосередньо за фінансування тероризму. Об'єктивною стороною цього діяння є надання або збирання коштів для їх використання у заходах терористичного характеру, які окреслені у Міжнародній Конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму. Отже, у § 2339С передбачена відповідальність за діяння, предметом яких є лише грошові кошти. За використання для фінансування терористів активів в інших формах особа притягається до відповідальності за § 2339А або § 2339С відповідно.

Слід зазначити, що США є єдиною із європейських держав, яка у повному обсязі імплементувала у своє національне кримінальне законодавство положення цієї Конвенції, за тим лише виключенням, що кримінально караним у США є надання або збір коштів тільки для вчинення діянь, визнаних злочинами відповідно до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу від 3 березня 1980 р.

Суттєвим змінам антитерористичне законодавство США було піддано у зв'язку з прийняттям 26 жовтня 2006 р. Акта патріота США, який в першу чергу був спрямований на посилення заходів боротьби з фінансуванням тероризму.

Отже, аналіз законодавства США, яке встановлює заходи боротьби з фінансуванням тероризму, дає підстави дійти висновку, що всі норми міжнародного законодавства із зазначеного питання повністю були імплементовані у національне законодавство. Це, мабуть єдина країна у світі, яка саме так підійшла до гармонізації національного законодавства із міжнародним з проблем боротьби з фінансуванням тероризму.

ОБМЕЖЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ОСОБИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ КОНФІСКАЦІЇ МАЙНА

Кличков Андрій Олексійович, здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Питання щодо припустимості обмеження майнових прав особи, шляхом застосування такого виду покарання як конфіскація майна, доволі часто є предметом дослідження науковців-правників, серед тих хто в різний час висловлювався стовно даного виду покарання, можна виділити таких українських вчених як: М.В. Палій, Є.С. Назимко, М.І. Бажанова, В.О. Гацелюка, В.В. Голіни, Н.О. Гуторової, О.М. Джужи, Е.О. Дідоренка, О.І. Коваленка, М.І. Коржанського, О.М. Литвака, В.О. Навроцького, А.В. Савченка, В.В. Сташиса, В.Т. Трубнікова, І.К. Туркевич, В.П. Філонова, М.І. Хавронюка, І.В. Шмарова, С.С. Яценка та інших.

Стаття 41 Конституції України гарантує кожному право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. В цій же статті зазначено що конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом[1].